

(جامع)

عربی عمومی

مؤلف: حسین دھقانی

www.ketab

سرشناسه:	دهقانی، حسین. ۱۳۵۴
عنوان و نام پدیدآور:	عربی عمومی (جامع) / مؤلف حسین دهقانی.
مشخصات نشر:	اصفهان: حسین دهقانی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری:	۳۰۰ ص.؛ جدول: ۲۲ x ۲۹ س.م.
فروست:	مجموعه کتاب‌های دژ
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۴۲۶۶-۸
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع	زبان عربی -- راهنمای آموزشی (متوسطه)
موضوع	زبان عربی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (متوسطه)
موضوع	دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- آزمون‌ها
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ع ۴۹ / د ۹۳ / ۶۲۰۳ PJ
رده بندی دیویی	۷۵۰۷۶ / ۴۹۲
شماره کتابشناسی ملی:	۴۱۰۸۲۸۵

■ مؤلف: حسین دهقانی

■ ویراستاران علمی: علیرضاتقی زاده، علی کریمی طاهری،
ابراهیم فرامرزی، مهرداد حسنی، فهیمه مهدی خانی

مجموعه کتاب‌های در

مدیریت پروژه: علی نصری نصرآباد،

■ تصویرگر: احسان سلیمانی

■ گرافیکست: مجید غلامحسینی

■ صفحه‌آرایی: زیباکتاب (محمدجعفر حسن زاده)

■ لیتوگرافی، چاپ و صحافی: راه فردا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۴۲۶۶-۸

تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه

تاریخ و نوبت چاپ: اول، بهمن ۱۳۹۴

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

اصفهان، میدان امام حسین (ع)، ارگ جهان نما، واحد ۱۰

تلفن: ۳۲۱۲۱۲۴۷ - ۰۳۱

پیشگفتار مؤلف

﴿ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ﴾ (القلم ۱)

«مَنْتِ خدای را عَزَّوَجَلَّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت ...» (گلستان سعدی)

زبان عربی (اللغة العربیة) که زبان دین ما و آمیخته با زبان و ادبیات سرزمین ما و از زبان های زنده و بین المللی دنیاست؛ امروزه یادگیری آن برای همه فرهیختگان به ویژه دانش آموزان و داوطلبان کنکور یک نیاز مبرم علمی است. چنانکه از یک طرف «زبان عربی» در نظام آموزشی ایران برای دو دوره تحصیلی متوسطه اول و متوسطه دوم به عنوان یک ماده درسی در نظر گرفته شده است و از طرف دیگر آنچه اهمیت یادگیری دقیق و توجه به این درس را دوچندان نموده، اینکه درس عربی یکی از دروس مهم و مورد سنجش در آزمون های مختلف خصوصاً آزمون های ورودی دانشگاه ها است، به طوری که میزان و درصد پاسخگویی بیشتر به سؤالات این درس تأثیر قابل توجهی برای داوطلبان در کسب رتبه بهتر به خصوص در سال های اخیر داشته است؛ لذا با در نظر گرفتن اهمیت و ضرورت یادگیری این درس، پس از تجربه تألیف کتاب «گنجینه دانش عربی» و تألیف و تنظیم جزوات متعدد توسط نگارنده و استفاده از تجارب و اندوخته های علمی اساتید و مدرّسین درس عربی، کتاب حاضر به رشته تحریر درآمد تا پاسخگوی نیاز دانش آموزان و داوطلبان کنکور در این درس باشد. بی شک این نوشتار هم مانند بسیاری از نوشته های بشر غیر معصوم، به ویژه در جاد، اهل، خالی از اغلاط محتوایی و ظاهری نیست؛ لذا از محضر اساتید، داوطلبین و همه سروران گرامی پوزش طلبیده، در خواست می نمایم با ارائه نظرات و پیشنهادات خود، نگارنده را در رفع نقایص و معایب و تکمیل مطالب یاری نمایند.

سپاس نامه:

حمد و سپاس بی نهایت خدای بی کران احدیت را که انسان را عقل بخشید و به رزق علم و دانش آراسته ساخت. سپاسگزارم او را که مجدداً بنده ناچیزش را فرصتی بخشید تا با همت و همکاری دوستان همراه این تألیف به انجام رسانده شود و لذا برخود لازم می دانم به مصداق حدیث شریف «من لم یشکر المخلوق لم یشکر المخلوق» به تعابیر ادب و تواضع سپاسگزار عزیزان ارجمندی باشم که با بذل لطف و عنایت بنده را صمیمانه یاری نمودند:

- از جناب آقای علی نصری مدیر مسئول محترم مجموعه «دژ» که تلاش و همت ایشان در بنا نهادن این «دژ» قابل تحسین و ستودنی است، به ویژه که در مراحل مختلف این تألیف هم، برادرانه بنده و دوستانمان را یاری نمودند.

- از سروران و اساتید بزرگوار آقایان؛ تقی زاده، کریمی طاهری، فرامرزی، رحیمی و سرکار خانم مهدی خانی که با نظارت عالمانه و دلسوزانه خود بر این نوشتار، شاگرد خود را راهنمایی و ارشاد نمودند.

- از سرکار خانم رضائی و سرکار خانم زهرا اکبری که در مراحل مختلف این تألیف صبورانه و مجدّانه کوشیدند.

- از پدر گرانقدر و مادر فداکارم که هرگز نمی توانم زحمات و محبت هایشان را جبران کنم و همچنان به دعای خیرشان محتاجم.

- از همسر و دختر مهربانم که ساعت های زیادی را از همراهی با آن ها دریغ نمودم تا با این نوشتار همراهی نمایم.

- و می ستایم وجود نورانی و رحمانی پیامبران آنان که دستم را گرفتند تا قلم بدست بگیرم از نگاه مهربان اولین آموزگارم در دبستان تا هدایت عالمانه آخرین اساتیدم در دکتری؛ باشد که خداوندگار خشنود و بندگاناش همه مسرور باشند.

حسین دهقانی

hosein.dehghani5454@gmail.com

از آنجا که سؤالات و تست های زبان عربی اغلب به تنهایی از چند موضوع است، برای یادگیری بهتر مطالب، دو مرحله مطالعه به الگوی زیر پیشنهاد می گردد:

مرحله نخست: مطالعه قدم به قدم

توجه:

الف) زمان لازم برای مطالعه این مرحله برای هر داوطلب و دانش آموز متفاوت است و هر قدم می تواند چند جلسه متناسب با زمانی که به این درس اختصاص می یابد طول بکشد.

ب) بررسی تست در این مرحله به منزله ی ادامه و تکمیل مطالعه ی شماست، نه جهت سنجش و خود ارزیابی.

ج) در هر قسمت، تست ها از آخر به اول بررسی شوند، زیرا تست های اولیه ی هر قسمت مربوط به آزمون های سراسری سال های اخیر است که برای مرحله ی دوم مطالعه در نظر گرفته شده اند.

۱. فصل اول: تجزیه

- مباحث تجزیه زیر بنا و مقدمه سایر مباحث است بنابراین؛

- در قدم اول: مبحث تجزیه ی اسم (همه گفتارها) را یک دوره کامل و دقیق، مطالعه نمایید بدون آن که تمرین و تستی بررسی شود.

- در قدم دوم: هر گفتار از این مبحث را به تنهایی مورد مطالعه قرار دهید، سپس تمرین تشریحی و حدود ۵۰٪ سؤالات تست آن گفتار را از آخر به اول بررسی کنید. (تمرین یا تست بنابر ضرورت فقط در بعضی از گفتارها ارائه شده است.)

- در قدم سوم: سؤالات تکمیلی مبحث تجزیه اسم را بررسی کنید.

- در خصوص تجزیه فعل هم مطابق با الگوی فوق عمل کنید. (قدم اول، قدم دوم، قدم سوم)

۲- فصل دوم: ترکیب

- در قدم اول: مبحث اول و مبحث دوم (همه گفتارها) را یک دوره کامل و دقیق مطالعه کنید بدون آن که تمرین و تستی بررسی شود.

- در قدم دوم: هر گفتار از این دو مبحث را به تنهایی مورد مطالعه قرار دهید، سپس تمرین تشریحی و حدود ۵۰٪ سوالات تست همان گفتار را از آخر به اول بررسی کنید.

- در خصوص مبحث سوم هم مطابق با الگوی فوق عمل کنید. (قدم اول، قدم دوم)

۳- فصل سوم:

(الف) ترجمه:

- بدون مطالعه حداقل یک دوره با بحث تجزیه و ترکیب به سراغ مبحث ترجمه نروید.

- در قدم اول: درسنامه مربوط به ترجمه را دقیق مطالعه نمایید.

- در قدم دوم: با توجه به این که سوالات ترجمه، آزمون‌ها به چهار تپ می‌آید از هر تپ به تناسب، حدود ۵۰٪ سوالات را از آخر به اول بررسی کنید.

(ب) شکل «حرکت گذاری»:

- برای پاسخ به سوالات این قسمت به دانش تجزیه، ترکیب و ترجمه هرسه نیاز است.

- در قدم اول: درسنامه مربوط به شکل را هر چند مختصر است آن را خوب بار بخوانید.

- در قدم دوم: سوالات مربوط به شکل را بررسی نمایید.

(ج) درک مطلب:

- برای پاسخ به سوالات مفهومی درک مطلب، باید تعدادی از متون آزمون‌های مختلف بررسی شوند.

- در قدم اول: پنج متن از آخرین متن‌های موجود در این مبحث را مطالعه و فقط سوالات مفهومی آن را بررسی کنید.

- در قدم دوم: سایر درک مطلب‌ها را با همه سوالاتش (هر ۹ سؤال) مطابق با برنامه‌ای که در مرحله دوم ارائه می‌شود بررسی نمایید.

مرحله دوم: برنامه پیشنهادی

توجه:

۱- پس از برداشتن قدم‌های اول و دوم در مرحله‌ی نخست، برنامه‌ی زیر جهت اجرا «۱۵ جلسه» یا با احتساب هر موضوع برای دو جلسه در «۳۰ جلسه» پیشنهاد می‌گردد.

۲- در این مرحله تست‌های باقی مانده در هر گفتار و تعدادی از تست‌های مرحله‌ی قبل را بررسی کنید.

۳- زمان پیشنهادی برای هر جلسه (دو ساعت تا دو ساعت و نیم)

جلسه	مطالعه مبحث یا گفتار	تعداد تست از هر گفتار	تعداد درک مطلب (هر ۹ سؤال)	تعداد تست ترجمه
اول	تجزیه اسم	جامد و مشتق ۸-۱۰ منصرف و غیر منصرف، و صحیح الآخر و... ۸-۱۰	—	۱۰-۱۲
دوم	تجزیه فعل	—	۲	۱۰-۱۲
سوم	معرفه و نکره	۱۰-۱۵	۱-۲	۷-۱۰
چهارم	انواع اعراب	۳۰	۱	۷-۱۰
پنجم	صفت اضافه	۳۰	۱	۷-۱۰
ششم	اعراب فعل مضارع	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
هفتم	معلوم و مجهول	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
هشتم	نواسخ	۳۰	۱	۷-۱۰
نهم	معتلات	۳۰	۱	۷-۱۰
دهم	مفعول مطلق	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
یازدهم	مفعول فیه	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
دوازدهم	حال	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
سیزدهم	تمیز	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
چهاردهم	منادی	۲۰-۲۵	۱-۲	۷-۱۰
پانزدهم	استثناء	۳۰	۱	۷-۱۰

برای داوطلبین آزمون سراسری توصیه می شود پس از مطالعه ی کتاب، مطابق دستور العمل، حداقل پنج آزمون عربی را با رعایت شرایط آزمون سراسری بررسی نمایند.

✓ جهت آشنایی با شیوه ی مطالعه، نمادهای موجود در کتاب معرفی می گردند:

شروع کننده بحث جدید و درجه ی موجود در آن بیان گر سطح دشواری درس

بیان گر نکات مربوط به قاعده ی هر بحث

گویای نکات مهم و کلیدی

نشانه ی مطالب اضافه جهت تسلط بر بحث (محدوف از کتب درسی جدید)

فهرست مطالب

۱۵

فصل اول :

التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ (تجزیه)

۱

مبحث اول: تجزیه اسم

- تعداد ۱۶
- جنس ۱۷
- جامد و مشتق ۱۷
- معرب و مبنی ۱۸
- معرفه و نکره (ضمایر، اضافه، علم، ذواللام، موصول و اشاره) ۲۳
- منصرف و غیر منصرف ۳۶
- صحيح الآخر و غير صحيح الآخر ۳۶

مبحث دوم: تجزیه فعل

- زمان فعل ۴۳
- صیغه فعل ۴۳
- تعداد حروف اصلی (ثلاثی مجرد و مزید) ۴۴
- معرب و مبنی ۴۶
- لازم و متعدی ۴۶
- معلوم و مجهول ۴۶
- نوع حرف (صحيح و معتل) ۴۷

مبحث سوم: تجزیه حرف

- حروف عامل ۵۳
- حروف غیر عامل ۵۳

مبحث اول: نقش‌های پایه

- ۵۶ جمله اسمیه (مبتدا / خبر)
- ۶۰ جمله فاعلیه (فاعل / مفعول) (جار و مجرور)

مبحث دوم: درس سال دوم

- ۶۵ انواع اعراب (فعلی، تفسیری، محلی)
- ۷۹ صفت
- ۹۱ اعراب فعل مضارع
- ۱۰۱ معلوم و مجهول
- ۱۱۳ نواسخ (افعال ناقصه، حروف مشبهه، ای نفی جنس)
- ۱۲۵ اعداد

مبحث سوم: درس سال سوم

- ۱۲۷ فعل‌های معتل (مثال، اجوف، ناقص)
- ۱۴۰ مفعول مطلق
- ۱۴۸ مفعول فیه (ظرف)
- ۱۵۶ حال
- ۱۶۲ تمییز
- ۱۷۰ منادا
- ۱۷۸ استثناء

فهرست مطالب

۱۸۷

فصل سوم:

۳

ترجمه / تشکیل / درک مطلب

مبحث اول: ترجمه

- ۱۸۸ ترجمه فصل
- ۱۹۰ ترجمه اسم و ترکیب‌ها
- ۱۹۲ ترجمه الگوها
- ۱۹۳ شیوه پاسخ‌گویی و تست‌های (عربی به فارسی)
- ۲۱۶ شیوه پاسخ‌گویی و تست‌های (فارسی به عربی)
- ۲۲۷ شیوه پاسخ‌گویی و تست‌های (عین الصحیح / عین الخطاء)
- ۲۳۹ آیات / عبارات و ... تست‌های (فهم)

مبحث دوم: التشکیل (حرکت‌گذاری)

- ۲۵۰ حرکت‌گذاری اسم
- ۲۵۰ حرکت‌گذاری فعل
- ۲۵۱ حرکت‌گذاری نقش‌ها
- ۲۵۲ حرکت‌گذاری حروف

مبحث سوم: درک مطلب

- ۲۶۰ متون درک مطلب و پاسخ‌نامه